

Uluslararası İlişkiler Mezunu ve İş Hayatı...

Barış DÜŞOVA*

Uluslararası ilişkiler alanından mezun olan ve yine bu alanda yüksek lisans yapan bir öğrenci olarak bu yazımda, uluslararası ilişkiler bölümünden mezun olacak arkadaşlarımızın, mezuniyetleri sonrasında yönelebilecekleri iş alanları hakkında fikir yürütmelerine katkı sağlayabilmek amacıyla bazı değerlendirmeler yapmak istiyorum.

Her şeyden önce uluslararası ilişkiler bölümü mezununun, hukuk, tıp, mühendislik bölümleri mezunlarının sahip olduğu avukat, doktor, mühendis gibi toplumda genel kabul görmüş, meslek memurluğu şeklinde tabir edilen, kesin bir meslek tanımlamasına sahip olmaması, bu bölüme yönelik önyargılı yaklaşımların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Uluslararası ilişkiler mezunlarına yöneltilen “Mezun olunca ne olacaksın ya da ne iş yapacaksın?” sorusu bu bölümü okuyan arkadaşlarımızın sıkça maruz kaldıkları bir soru olsa da verilecek cevabın kapsamının geniş olması, bölümün mezunlarına sunduğu fırsatları gözler önüne sermektedir. Bu bölümden mezun olan arkadaşlarımızın tercih edebilecekleri belli başlı kurumları sıralamak istediğimizde Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Devlet Planlama Teşkilatı, Merkez Bankası gibi devlet kurumlarının yanı sıra birçok özel banka, şirket ve düşünce kuruluşunun kapılarını uluslararası ilişkiler mezunlarına açtıklarını görmekteyiz. Bu noktada mezun arkadaşlarımızın yanıtlaması gereken tek soru hedefleri, nerede, hangi alanda çalışmak istedikleri olacaktır. Bu noktada üniversitedeki öğrenim süreci boyunca meslek hayatına yönelik yapılacak çalışmalar ve izlenecek yol önem taşımaktadır.

Üniversite hayatının ilk gününden itibaren uluslararası ilişkiler alanı öğrencilere geniş bir bilgi yelpazesine sahip olma fırsatı vermektedir. Bu bölümde ilgi alanınız sadece Türkiye değildir. Dünya üzerindeki birçok ülkenin dünü, bugünü ve yarınını değerlendirmek, küresel olarak gelişen olayları takip ve analiz etmek uluslararası ilişkiler öğrencisinin ilgi alanı dahilindedir. Bölümün sahip olduğu bu güncellik ve dinamiklik öğrencilerin de aynı şekilde dinamik bir şekilde, yerelde ve dünya üzerinde gelişen olayları takip etmelerini gerekli kılmaktadır.

* Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gençlik Lideri.

Bu durum siyasi, ekonomik, askeri, sosyal ve kültürel birçok konuda uluslararası ilişkiler mezunlarının donanımlı olmalarını sağlamaktadır. Geniş anlamda değerlendirme yeteneğine sahip sosyal bireyler de her kurum ve kuruluşun çalışmak istediği personel profiline uygun düşmektedir.

Böyle geniş kapsamlı sosyal bir bölümde okuyan öğrencilerin yapmaları gereken üniversitenin ilk yılından itibaren uzmanlaşmak istedikleri alanı belirlemektedir. Bu süreçte yapılacak olan staj ve çalışmalar öğrencinin uzmanlaşmak istediği alan konusunda fikir sahibi olmalarına katkı sağlayacaktır. Üniversite öğrenimim süresince Merkez Bankası, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Garanti Bankası gibi üç önemli kuruluştaki staj yapma fırsatı buldum. Bu üç önemli kuruluş bana kamu sektörü ve özel sektör hakkında bilgi sahibi olma şansı verdi ve mezuniyet sonrasında yönelmem gereken alanı belirlerken yol gösterici tecrübeler edindim. Birçok kurum uluslararası ilişkiler öğrencilerine staj yapma olanağı sunmaktadır. Bu bölümü okuyan arkadaşlarımız da bir devlet kurumunda, düşünce kuruluşunda ya da özel bir bankada staj yaparak hangi alanının gelişimlerine katkı sağlayacağına karar verebilir ve mezuniyet sonrasında bu alanlardaki mesleklere yönelebilirler.

Kamu sektöründe kariyer yapmak isteyen arkadaşların hazırlanmaları gereken en önemli husus Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) olacaktır. KPSS tercih sürecinin ilk adımını oluşturmaktadır. Bu sınavdan alınan iyi bir puan Dışişleri Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı gibi kurumların uzman yardımcılığı sınavlarına ya da direkt olarak 4507 kodu ile memurluk kadrolarına başvurma şansı verecektir. Bu noktada mezun hangi kurumda görev almak istiyorsa o kurumun sınavlarına yönelik çalışmalar yürütmelidir. Örnek olarak Dışişleri Bakanlığı diğer kurumlardan farklı olarak üstün bir diplomasi yorumlama bilgisi ve yabancı dil yeteneği aramaktadır. Birlikte faaliyetler yürüten Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Avrupa Birliği Bakanlığı ise farklı yabancı dillere sahip olan mezunlara Avrupa alanında uzmanlaşma fırsatı sunmaktadır. Kamu kurumunda çalışan bir uluslararası ilişkiler mezunu olarak kamu sektöründe mezunların kendilerini geliştirme, yurt dışında eğitim alarak kariyer yapma fırsatı bulduklarını belirtmek isterim.

Ekonomi ve siyaset bilgisini geliştirme yolunu seçen ve bu alanda uzmanlaşmaya karar veren öğrenciler, bankalara ve özel şirketlerin dış ticaret alanlarına yönelerek kariyer

yapmayı tercih edebilirler. Özel sektörde yoğun bir iş temposuyla birlikte ulaşılması gereken hedefler daima ön planda olacaktır.

Uluslararası ilişkiler mezunlarının yönelebileceği bir diğer alan Türkiye’de yeni yeni ön plana çıkmaya başlayan düşünce kuruluşları olacaktır. Düşünce kuruluşları akademik bilgiyi ön plana çıkarmakta ve dünya üzerinde gelişen olaylara yönelik yorum ve değerlendirmeler yapmaktadır. Bu anlamda akademik bilgisini bu alanda değerlendirmek isteyen arkadaşlar bu tür kuruluşlarda staj yapma ve çalışma fırsatı bulabilirler.

Üniversitelerde akademisyen olarak görev yapmak ise kanaatimce uluslararası ilişkiler alanına en iyi şekilde katkı sağlamanın ve bireyin kendisini geliştirmesinin en önemli yoludur. Uluslararası ilişkiler dinamik bir alan olması sebebiyle sürekli bir biçimde gelişmelere açıktır. Bu da dünya üzerinde gerçekleşen olayları takip ederek değerlendirmeler yapmayı gerektirmektedir. Akademisyen olarak küresel anlamda tüm gelişmeleri değerlendirmek ve literatüre yeni kaynaklar kazandırmak uluslararası ilişkiler alanına da katkı sağlayacaktır. Akademisyenliğe giden yol da üniversite öğreniminin ilk yıllarından itibaren makaleler konusunda uzmanlaşmaktan, Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavından ve Yabancı Dil Sınavından iyi bir puan almaktan geçmektedir.

Sonuç itibariyle uluslararası ilişkiler bölümü öğrenciye geniş bir bakış açısı kazandıran, güncel olarak siyasi, konjonktürel ve ekonomik gelişmeleri farklı açılardan yorumlamasına katkı sağlayan kapsamlı bir bölümdür. Ancak her birey okuduğu üniversite ne olursa olsun kendini geliştirdiği kadar var olacaktır. Her ne kadar farklı üniversitelerde farklı akademisyenlerin verdiği eğitimler söz konusu olsa da günümüzde çevrimiçi ortamlarda tüm bilgi kaynaklarına görsel olarak ulaşılabilirdiği göz önüne alırsa, sizler kendinizi öğrencilik döneminde yaptığınız çalışmalarla ne kadar iyi hazırlarsanız iş hayatının kapıları sizlere o kadar fazla açılacaktır.

İş hayatına adım atacak arkadaşlarımız şunu unutmamalıdır ki iş hayatı öğrencilik yıllarına göre daha yoğun bir süreç olacaktır. Üniversite hayatında öğrenci için önemli olan sınavları vermek ve derslerden geçmektir. Ancak iş hayatı devamlı üretim yapmayı ve ulaşılması gereken yeni bir hedefi beraberinde getirmektedir. Bu anlamda üniversitede aldığınız eğitim, yaptığınız stajlar, yazdığınız makaleler iş hayatınızda sizin yükselmenize katkı sağlayacak birer basamak olacaktır. Bu anlamda hedefinizi üniversitenin ilk yılından

itibaren belirleyip ve bu hedefe yönelik çalışmalarınızı yoğun bir şekilde yürüterek kendinizi iş hayatına hazırlamalısınız.